Psykiatri og Social
Administrationen
Socialområdets Økonomi- og Planlægningsafdeling
Tingvej 15
Postboks 36
DK-8800 Viborg
Tel. +45 7841 0000
Psykiatrisocial@rm.dk
www.ps.rm.dk

UDKAST

Til Børne- og Undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil, Finansminister Nicolai Wammen og Social- og Integrationsminister Astrid Krag

Dato 27-03-2020

1-30-73-110-19

Undervisning af anbragte børn og unge på interne skoler

Kære Pernille Rosenkrantz-Theil, Nicolai Wammen og Astrid Krag

Jeg skriver til jer vedrørende den tværministerielle arbejdsgruppe, som skal undersøge og udarbejde forslag til forbedring af kvaliteten og organisering i forhold til undervisningen af anbragte børn og unge på interne skoler.

Region Midtjylland anerkender vigtigheden af at have stort fokus på, at de anbragte børn og unge sikres det bedst mulige uddannelsesforløb. Et afsluttet grundskoleforløb er afsæt for, at man efterfølgende kan komme i gang med en uddannelse, få fodfæste på arbejdsmarkedet og få et selvstændigt voksenliv.

Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på en gruppe af udsatte børn og unge på det specialiserede regionale socialområde, som har behov for særligt hensyn i deres skolegang. Disse børn og unge kan af forskellige årsager ofte ikke indgå i et normalt skoletilbud og har derfor brug for et fleksibelt undervisningsforløb.

Mange af de anbragte børn og unge har ikke alderssvarende skolekundskaber, mange er udsatte eller kommer fra sårbare familier. De kan være anbragte af forskellige årsager; ofte har de flere forskellige diagnoser og problemstillinger som adfærdsvanskeligheder, psykiske og fysiske handicaps (herunder fx autismespektrumsforstyrrelser og udviklingshæmning mv.), tidlig omsorgsvigt, misbrugsproblematikker, seksuelt misbrug eller de kan være anbragte indenfor målgruppen af kriminalitetstruede eller dømte unge.

Deres særlige undervisningshensyn dækkes i nogen grad indenfor de eksisterende rammer af de interne skoler ved, at der i samarbejde med beliggenhedskommunen kan gives mulighed for at dispensere fra almindelige krav om fuld fagrække, timeantal og afslutningseksamen på 9. eller 10. klasseniveau.

I Region Midtjylland har vi 77 pladser fordelt på syv interne skoler, hvoraf to er defineret som et lille undervisningsmiljø[1]. De interne skoler er placeret i tre af vores specialområder og har meget forskellige målgrupper.

Jeg har vedlagt eksempler med to case beskrivelser - som på forskellig vis viser elevernes behov for at kunne fravige fra de normale undervisningskrav - enten i en afgrænset periode eller mere permanent.

Jeg håber, at man i det igangværende arbejde vil være opmærksom på, at man fortsat kan tilbyde fleksible undervisningsforløb i en intern skole for anbragte børn og unge med særlige behov.

For at få lejlighed til en nærmere uddybelse af et forsat behov for fleksibilitet og dispensationsmuligheder i undervisningen på de interne skoler vil jeg gerne invitere Børne- og Undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil til et besøg på en af vores interne skoler i Region Midtjylland.

Jeg ser frem til at høre fra jer og står naturligvis gerne til rådighed, såfremt der ønskes en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Anders Kühnau
Regionsrådsformand

Bilag: *Eksempler med to beskrivelser af målgruppe og anonymiserede cases af børn og unge i interne skoleforløb i Region Midtjylland.*

[1] *jf. § 11 i Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder*

1 - Eksempel fra intern skole på *Specialområde Børn og Unge*

De unges psykosociale, kognitive og emotionelle vanskeligheder, deres nedsatte psykiske og/eller fysiske funktionsevne, samt deres gennemgribende eller specifikke udviklingsforstyrrelser påvirker i høj grad deres muligheder for at udnytte deres intellektuelle evner og nedsætter deres generelle funktionsniveau.

Målgruppen kan også være udfordret af multiple funktionsnedsættelser, herunder komplekse hjerneskader eller i terminal fase. Målgruppen kan have symptomer på reaktiv tilknytnings-, opmærksomheds- og adfærdsforstyrrelser, angst, OCD og tourette og er dermed udfordret på alle kognitive og socialkognitive domæner.

På to af de tre interne skoler i Specialområde Børn og Unge er eleverne indskrevet i hele anbringelsesperioden (dvs. en længere årrække). Den tredje interne skole har gennemsnitlig indskrivningstid på 1 år og 4 måneder. Når disse unge (med fx udviklingshæmning) overføres til et voksentilbud, så har flere af dem skolekundskab svarende til 3-4. klasseniveau.

Det er nødvendigt at dispensere fra almindelige eksamenskrav, krav om fuld fagrække og timeantal. Målgruppen har brug for mange daglige pauser og hensyn, hvorfor det også er hensigtsmæssigt, at den interne skole ligger på samme matrikel som anbringelsesstedet, da daglig transport i bus vil være problematisk.

Case - Ung borger:

En ung indskrives på intern skole med følgende diagnoser:

- Infantil autisme.
- Mental retardering af lettere grad, med væsentlig påvirkning af adfærden, som kræver pasning eller behandling.
- Anden ikke-organisk psykose, uspecificeret.
- Forstyrrelse af aktivitet og opmærksomhed.

Fra pædagogisk-psykologisk udredning fremgår det, at den unge har:

- Opmærksomhed svarende til en 3 - 3 ½ årig
- Hukommelse svarende til en 2½ - 3 årig
- Eksekutive kompetencer svarende til en 1½ - 2 årig
- Sprog og kommunikative kompetencer svarende til en 4 - 5 årig
- Grovmotorik svarende til en 6 - 7 årig
- Finmotorik svarende til en på 7 - 8 år. På baggrund af observationer med centicubes vurderes den unges finmotorik dog lavere end de 7-8 år.
- Sociale kompetencer svarende til et barn på 12 - 15 mdr.

Den unges forståelse for forskellen på fiktion og virkelighed er begrænset, og den unge har brug for massiv voksenstøtte til at navigere i dette. Den unge observeres at have samtaler med Gud og Satan. Den unge har svært ved at rumme mere end en ting af gangen. Den unge bliver nemt stresset, hvilket ses i at arousal niveau stiger. Den unge har en repetitiv adfærd. Den unge har i samarbejde med beliggenhedskommunen,forældre og læge fået dispensation fra afgangseksamen og krav om fuld fagrække og time antal.

2 – eksempel fra intern skole på Specialområde Holmstrupgård

De unges psykiske lidelser påvirker deres muligheder for at udnytte deres intellektuelle evner og nedsætter deres generelle funktionsniveau. Målgruppen er udfordret på alle kognitive og socialkognitive domæner. De kan have vanskeligheder med orientering i tid og sted, sammenhængende virkelighedsopfattelse, realitetsopfattelse, abstrakt tænkning, hukommelse og eksekutive funktioner. De kan være præget af kaotisk tankegang og dysregulerede følelser.

Den gennemsnitlige indskrivningstid i skolen 1 år og 2 måneder. De fleste unge, der begynder i 7., 8. eller 9. kl., fortsætter i skolen til og med 10. kl. En del unge, der bliver anbragt på Holmstrupgård, starter imidlertid i 10. kl., og det er forklaringen på den forholdsvise korte gennemsnitlige indskrivningstid i skolen. Mange af de unge fortsætter i skolen efter den skolepligtige alder og færdiggør deres 9. kl. eller 10. kl. eksamen.

Case fra Holmstrupgård – Ung borger:

En ung visiteres til den interne skole på Holmstrupgård af Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) i hjemkommunen. Den unge havde diagnoserne "Blandet udviklingsforstyrrelse af specifikke færdigheder", OCD, ADD, Tourette samt generel angsttilstand. Forud for indskrivningen havde den unge været i kontakt med børne- og ungdomspsykiatrien i 4 år og havde været indlagt i kortere eller længere perioder på børne- og ungdomspsykiatrisk hospital i to forskellige regioner. På grund af dårlig trivsel og meget skolefravær var den unge blevet visiteret til en heldagsskole. Ca. et år senere blev der iværksat et dagbehandlingsprogram i kommunen for den unge med samvær med en pædagog, en ugentlig psykologsamtale og en times undervisning dagligt i hjemmet.

Efter den unge var blevet visiteret til den interne skole på Holmstrupgård, blev der afholdt et møde med deltagerne i dagbehandlingsprogrammet samt den unges forældre. På mødet blev det anbefalet, at skolegangen i starten skulle minde så meget som muligt om skolegangen i dagbehandlingsprogrammet, både hvad angik indhold og omfang. Efter aftale med den unge og den unges forældre blev en psykiater kontaktet. Der blev lavet undersøgelse og udarbejdede en lægeerklæring, der anbefalede nedsættelse af undervisningstiden. I samarbejde med den unge blev der udarbejdet skema med eneundervisning i fagene dansk, matematik og engelsk en time hver dag.

Efter den unge havde fulgt sit skema i en periode, blev der på teammødet talt om, at den unge nu var klar til at få udvidet sit skema. I første omgang blev skemaet udvidet således, at den unge fik flere enetimer i dansk og engelsk. Næste skridt var, at den unge havde mod på at prøve at få timer på et hold, hvor der var andre unge. Tredje skridt var, at den unge fik flere forskellige fag på sit skema. Efterhånden fik den unge flere fag og flere timer på hold samtidig med enetimer. Ændringerne foregik løbende og blev først sat i værk, når den unge var klar til det.

Det hele foregik i et tæt samarbejde med medarbejderne på afdelingen og med forældrene, så de kunne bakke den unge op. Udover at arbejde med den unges faglige kompetencer, blev der hele tiden arbejdet med den unges personlige og sociale kompetencer. Samtidig med at den unge begyndte at deltage mere og mere i undervisning på hold, så begyndte den unge også, at deltage i nogle af de forskellige arrangementer og ture, der lø-

bende bliver arrangeret af den interne skole.

I dag er den unge på det 9. skoleår og har et skema med 15 timer om ugen. 3 timers ene-undervisning, resten af undervisningen foregår på hold. Der er følgende fag på sit skema: Dansk, matematik, engelsk, historie, kristendomskundskab, samfundsfag, fitness, geografi og bevægelse. Den unge har haft terminsprøver i dansk, retskrivning, læsning og skriftlig fremstilling. Matematik uden hjælpemidler/med hjælpemidler. Skriftlig engelsk og geografi.

Den unge forbereder sig på at gå op til mundtlige prøver til sommeren 2020. Den unge deltager nu i flere af skolens fælles aktiviteter og tur til udlandet.